

Toetsen en verantwoorden op de Einsteinschool

Onze school, de Einsteinschool in Amsterdam Nieuw- West, is vorig schooljaar gestart met het bieden van Montessorionderwijs in plaats van regulier basisonderwijs.

Tegelijkertijd met deze wisseling van onderwijsvorm/ visie, is de school gestart met het nadenken over toetsen. Waarom willen wij toetsen? Waarom nemen wij bepaalde toetsen af? Wat doen respectievelijk ouders, leerlingen en school met de resultaten? Het gevoel dat toetsen een doel op zich is geworden in het onderwijs nam de overhand binnen ons team. Hierbij zien wij een trend waarin onderwijs resultaat gedreven is en niet ontwikkeling gedreven met alleen taal en rekenen in de hoofdrol.

Het afnemen van, vooral cito toetsen, gaat regelmatig gepaard met teleurstelling en frustratie. Tijdens rapportgesprekken merkten wij dat ouders als eerste vroegen naar de resultaten van de cito-toetsen en dat het welbevinden van hun kind op de tweede plaats leek te komen. Wij willen weer het gesprek voeren met het kind over wie hij/ zij is. Door breder te kijken vanuit weten (en doen), samenleven en het zijn van de leerling ontstaat er een completer beeld en kan er naar ontwikkeling gekeken worden.

Tri-band verantwoorden

Bij deze andere manier van kijken naar de kinderen hoort dus een andere manier van verantwoorden. Vorig schooljaar zijn wij begonnen met nadenken over hoe wij als school willen verantwoorden naar elkaar en externen. Vanuit onze didactische en pedagogische visie zijn wij begonnen met het Tri-band verantwoorden.

	Kwalificatie <i>Weten en doen</i>	Socialisatie <i>Samenleven</i>	Persoonsvorming <i>Zijn</i>
Golflengte 1 Gestandaardiseerd N= 17.000.000			
Golflengte 2 Gewaardeerd N=300/30			
Golflengte 3 Kwalitatief N=1			

De matrix van het Tri-band verantwoorden laat zien hoe je als school op de drie domeinen (kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming) op verschillende golflengtes kunt verantwoorden. Op golflengte 1 vergelijken wij onze school met de scholen in Nederland. Op golflengte 2 wordt het school- en het groepsniveau bekeken. Op golflengte 3 gaat het om de ontwikkeling van het kind. Bij ons op school is vooral nog sprake van verantwoording op golflengte 1 en 2 op het domein kwalificatie en socialisatie. Twee maal per jaar worden de Cito toetsen (M en E) afgenomen. Op het gebied van socialisatie wordt twee maal per jaar ZIEN ingevuld (hulpmiddel voor leerkrachten om sociaal- emotionele ontwikkeling van leerlingen in kaart te brengen). Het verantwoorden op golflengte 3 (het kind) krijgt steeds meer vorm op school. De eerste stappen naar een

KindWerkDossier worden gezet. Afgelopen schooljaar zijn er gesprekken met kinderen uit groep 7 geweest waarbij kinderen doelen hebben opgesteld voor de gebieden leren leren en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Formatief toetsen

Om de ontwikkeling beter te kunnen volgen op het niveau van het kind en vanuit onze pedagogische visie op subjectvorming van kinderen gaan wij formatief toetsen in plaats van normatief toetsen. Dit houdt in dat toetsen niet op zichzelf staan, maar een middel zijn om de ontwikkeling van de leerling te volgen en het kind vooruit te helpen. Hierbij is het belangrijk dat kinderen leren zelf te evalueren en te analyseren. Gesprekken tussen leerkracht en kind over zijn/ haar ontwikkeling en wat het kind nodig heeft zijn belangrijk om het kind te betrekken. Dit betekent ook dat de toets momenten niet vaststaan zoals nu, maar afhangen van de ontwikkeling van het kind.

Handelingsplannen

In handelingsplannen die geschreven worden op de Einsteinschool moet steeds duidelijk zijn om wie het gaat (persoonsovorming, het zijn van een kind) en de socialisatie (het samenleven), waarom er een plan is (kwalificatie, iets lukt nog niet goed bijvoorbeeld) en hoe er de komende tijd gewerkt gaat worden aan deze drie domeinen. Er wordt steeds gekeken wat er op de gebieden relatie, autonomie en competentie nodig is om het kind verder te helpen.

Verplichte eindtoets

Vanaf het huidige schooljaar is de Einsteinschool overgestapt van de Cito eindtoets naar de IEP. Voor onze school was de belangrijkste overweging:

- Iedereen maakt dezelfde toets (het loopt op van makkelijk naar moeilijk), in tegenstelling tot de Cito eindtoets waarbij de kinderen in niveau worden ingedeeld (de niveautoets of de basistoets). Het sluit aan bij onze pedagogische belofte niemand buiten te sluiten.